

Fakta om stortingsmeldingen

Dagens struktur i universitets- og høyskolesektoren er ikke egnet til å møte fremtidens utfordringer. Vi har for mange små, sårbare fagmiljøer og for mange spredte, små utdanningstilbud med sviktende rekruttering. Derfor legger regjeringen nå frem en strukturreform for å få utdanning og forskning av høy kvalitet, robuste fagmiljøer og god tilgang til utdanning og kompetanse over hele landet.

Regjeringen har vurdert universitetene og høyskolenes resultater på en rekke områder. Resultatene danner grunnlag for å vurdere om de kan fortsette på egen hånd.

Universitetene og høyskolene vurderes etter disse kvalitetskriteriene:

- Antall årsverk i førstestillinger, d.v.s. ansatte med doktorgrad eller tilsvarende
- Antall søkere pr. studieplass
- Antall studenter som gjennomfører på normert tid
- Studentenes tidsbruk
- Publisering av ny forskning
- Eksterne forskningsinntekter
- Størrelse på doktorgradsutdanningene
- Internasjonalt samarbeid
- Samspill med samfunnet (f.eks. oppdragsforskning og kommersiell bruk av forskning)

Regjeringen setter ikke minstekrav for hva som er god nok kvalitet for de ulike kriteriene, men de inngår i en samlet vurdering. Noen høyskoler skårer gjennomgående lavt.

Sammenslåinger

Per 1. januar 2015 var det 20 statlige høyskoler. Et stort antall av disse vil bli slått sammen med et av dagens åtte universiteter og blir en integrert del av sammenslåtte institusjoner. Andre høyskoler vil bli slått sammen med hverandre og bli en større høyskole. Enkelte sammenslåinger kan gjennomføres allerede fra 1.1.2016.

I enkelte tilfeller vil sammenslåingen gi en størrelse og samlet kompetanse som gir grunnlag for å søke om akkreditering som universitet.

Følgende sammenslåinger omtales i meldingen:

- Høgskolen i Buskerud og Vestfold + Høgskolen i Telemark
- Høgskolen Stord/Haugesund + Universitetet i Stavanger
- Høgskolen i Gjøvik + Høgskolen i Sør-Trøndelag + Høgskolen i Ålesund + Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
- Høgskolen i Harstad + Høgskolen i Narvik + Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet
- Høgskolen i Nesna + Universitetet i Nordland + tentativt Høgskolen i Nord-Trøndelag

Sammenslåinger som utredes:

- Kunst- og designhøgskolen i Bergen + Universitetet i Bergen
- Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo + Kunsthøgskolen i Oslo + Norges musikkhøgskole
- Diakonhjemmet høyskole + Misjonshøgskolen + Haraldsplass diakonale høyskole + Høgskolen Betanien

Universiteter og høyskoler der fremtidig status avklares på grunnlag av kvalitetskriterier:

Flere universiteter og høyskoler består inntil videre som i dag. Dette gjelder først og fremst større institusjoner som kan sikre høy kvalitet og sterke fagmiljø på egen hånd. Det gjelder også vitenskapelige høyskoler, som på grunn av sin spesialisering stort sett har robuste fagmiljøer, på tross av beskjeden størrelse.

Samtidig er det enkelte høyskoler som ikke har en godt nok avklart plass i den nye strukturen. Med utgangspunkt i kvalitetskriteriene vil regjeringen fortsette dialogen med høyskolene som ikke er solide nok til å forbli selvstendige. Regjeringen vil særlig se på høyskolestrukturen på Vestlandet for å finne gode løsninger der.

Nye krav for master- og doktorgradsprogrammer

En ny struktur er en forutsetning for å heve kvaliteten – men det er ikke nok i seg selv. Regjeringen vil starte arbeidet med skjerpede krav for å opprette master- og doktorgradsprogrammer. Arbeidet vil skje i samråd med Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) og Norges forskningsråd. Master- og doktorgradsprogrammer må ha større bredde og forankres i sterkere fagmiljøer enn i dag. Eksisterende programmer skal etter en overgangsperiode vurderes på nytt ut fra de nye kravene.

Nye krav for at en høyskole skal rykke opp til å bli universitet

I dag har vi høyskoler, vitenskapelige høyskoler og universiteter. De har ulike faglige fullmakter til å opprette og nedlegge fag på bachelor-, master- og doktorgradsnivå. Det skal de fortsatt ha.

Regjeringen har midlertidig stoppet muligheten høyskoler har til å ”rykke opp”. Nå åpnes muligheten igjen, men regjeringen skjerper kravene. Høyskolene som vil bli universitet, må dokumentere at de har minst 15 studenter per doktorgradsprogram over tid. De må også dokumentere at minst to av doktorgradsprogrammene uteksaminerer i gjennomsnitt fem kandidater per år over en treårsperiode

Regjeringen viderefører dagens vilkår om at en høyskole som vil rykke opp, må kunne tilby doktorgradsutdanning i fire fag alene for å bli universitet. Det nye er at doktorgradsutdanningene må dekke faglige hovedområder.

Det langsiktige målet er at alle universiteter og høyskoler skal være så faglig sterke at de har fullmakt til å opprette og nedlegge fag på bachelor-, master- og doktorgradsnivå.

Ny ledelsesmodell

Regjeringen mener at eksternt styreleder og ansatt rektor best legger til rette for rekruttering av den best kvalifiserte ledelsen og vil gå inn for at dette bør være hovedmodellen.